

YHÄ USEAMPI LAPSI SAA ALLE 16-VUOTIAAN VAMMAISTUKEA PSYKKISEN KEHITYKSEN HÄIRIÖN PERUSTEELLA

Alle 16-vuotiaan vammaistukea sai yhteensä 34 900 lasta vuoden 2017 lopussa. Heistä 9 700 sai vammaistukea psyykkisen kehityksen häiriön perusteella. Psyykkisen kehityksen häiriön vuoksi vammaistukea saavien lasten määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa 43 %.

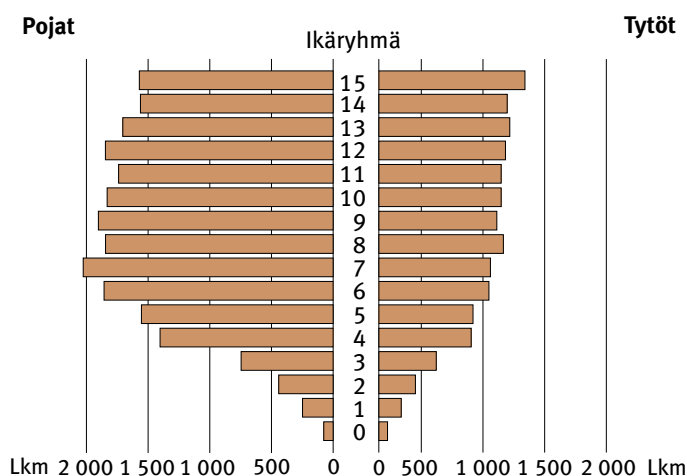
Alle 16-vuotiaan vammaistuki voidaan myöntää lapselle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta. Hoidon ja huolenpidon tarpeen tulee olla tavanomaista suurempaa ja kestää vähintään 6 kuukautta.

Vammaistuki on porrastettu kolmeen suuruusluokkaan lapsen hoidon aiheuttaman rasituksen ja sidonnaisuuden perusteella. Perustuki voidaan myöntää lapselle, jonka vammasta tai sairaudesta aiheutuva hoidontarve on viikoittaista. Korotettua tukea voi saada, jos hoidontarve on vaativaa tai päivittäin aikaa vievää. Sairaudesta tai vammasta aiheutuvat erityiskustannukset voivat nostaa tuen perustuesta korotetuksi tueksi. Ylin tuki voidaan myöntää, kun hoidontarve on ympärivuorokautista.

Noin puolelle alle 16-vuotiaan vammaistuen saajista etuus maksettiin viime vuonna perustuen suuruisena. Korotettua tukea sai 40 % ja ylintä tukea 5 % saajista. Suurin tukea saavien ikäluokka oli 7-vuotiaat, heitä oli 8 %. Vajaa kolmasosa saajista oli alle kouluikäisiä. Tukea saaneista poikia oli 64 %. Poikia oli enemmistö saajista kaikissa ikäluokissa.

Alle 16-vuotiaan vammaistuen saajien määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia viimeisen kymmenen vuoden aikana. 2000-luvun alkuvuosista saajien määrä on vähentynyt noin 25 %.

Kuvio 1. Alle 16-vuotiaan vammaistuen saajat ikäryhmittäin 31.12.2017

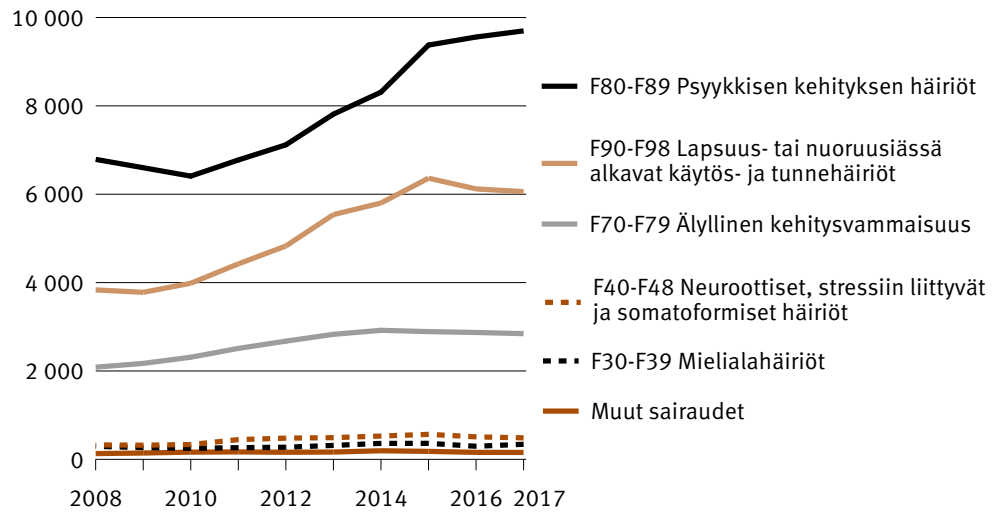
VAJAALLA KOLMASOSALLA TUEN SAIRAUSPERUSTEENA OLI PSYKKISEN KEHITYKSEN HÄIRIÖ

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt olivat alle 16-vuotiaan vammaistuen selvästi yleisin sairausperuste. 19 600 lasta (yli 56 % kaikista saajista) sai tukea mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella vuoden 2017 lopussa. Vuoteen 2008 verrattuna saajien määrä on lisääntynyt 45 % ja vuoteen 2000 verrattuna lähes 80 %.

Suurimmat sairausryhmät mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden ryhmässä olivat psyykkisen kehityksen häiriöt (9 700 saajaa), lapsuus- tai nuoruusiässä alkavat käytös- ja tunnehäiriöt (6 100 saajaa) ja älyllinen kehitysvammaisuus (2 800 saajaa).

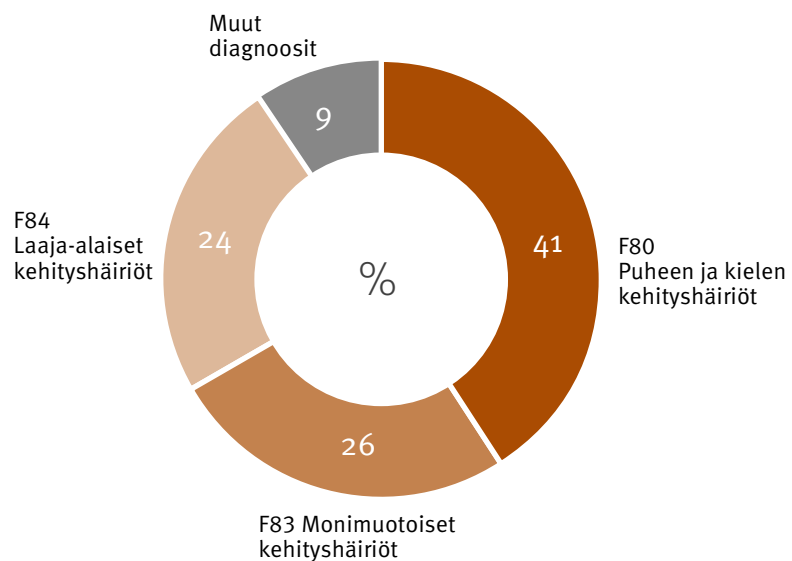
Psyykkisen kehityksen häiriön perusteella alle 16-vuotiaan vammaistukea saavien määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa 43 %. Käytös- ja tunnehäiriöiden perusteella tukea saavien määrä on lisääntynyt vuodesta 2008 noin 58 % ja älyllisen kehitysvammaisuuden perusteella etuutta saavien määrä 36 %.

Kuvio 2. Mielenterveyden tai käyttäytymisen häiriön perusteella alle 16-vuotiaan vammaistukea saavat 2008-2017

Psykkisen kehityksen häiriöiden sairausryhmässä lähes 80 % saajista oli poikia. Saajista 60 % kuului ikäryhmään 5–9-vuotiaat. Yleisimmät sairausdiagnoosit olivat puheen ja kielen kehityksen häiriöt (41 %), monimuotoiset kehityshäiriöt (26 %) ja laaja-alaiset kehityshäiriöt (24 %).

Kuvio 3. Psykkisen kehityksen häiriön perusteella alle 16-vuotiaan vammaistukea saavat 31.12.2017, %

ALLE 16-VUOTIAAN VAMMAISTUKEA SAAVIEN VÄESTÖOSUUDET SUURIMMAT KAINUUSSA JA LAPISSA

Alle 16-vuotiaan vammaistukea sai viime vuoden lopussa 3,7 % Suomen alle 16-vuotiaasta väestöstä. Saajien osuus oli pienin Pohjanmaalla ja Etelä-Karjalassa, noin 3 %. Suurin saajien väestöosuus oli Kainuussa (5,0 %) ja Lapissa (4,7 %).

Alle 16-vuotiaan vammaistuen saajien määrän kehityksessä on eroja eri maakuntien välillä. Väestön kokoon suhteutettuna saajien määrä on lisääntynyt eniten Pohjois-Pohjanmaalla (lisäystä 22 %), Pohjois-Karjalassa (19 %) ja Lapissa (18 %). Tukea saavien lasten määrä on vähentynyt eniten Pohjanmaalla (vähennystä 29 %), Etelä-Pohjanmaalla (23 %) ja Keski-Suomessa (23 %).

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella alle 16-vuotiaan vammaistukea saavien määrä on lisääntynyt kaikissa maakunnissa, mutta erot kehityksessä maakuntien välillä ovat suuria. Lapissa mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella tukea saavien lasten määrä on lisääntynyt peräti 90 %. Myös Pohjois-Pohjanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Kanta-Hämeessä saajien määrä on kasvanut selvästi, noin 80 %. Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Etelä-Karjalassa saajien määrä on lisääntynyt mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden ryhmässä vain muutaman prosentin.

Taulukko 1. Mielenterveyden tai käyttäytymisen häiriön perusteella alle 16-vuotiaan vammaistukea saavat 31.12.2017

Maakunta	Saajat, lkm	Osuus alle 16-vuotiaasta väestöstä, %	Muutos vuodesta 2008, %
Lappi	795	2,7	89,9
Pohjois-Pohjanmaa	2 070	2,4	84,3
Päijät-Häme	641	2,0	84,2
Kanta-Häme	588	2,0	79,1
Pohjois-Karjala	518	2,1	77,0
Kymenlaakso	639	2,4	69,0
Uusimaa	5 501	1,9	58,0
Satakunta	739	2,1	42,0
Varsinais-Suomi	2 165	2,8	40,1
Pirkanmaa	2 100	2,4	37,5
Pohjois-Savo	772	2,0	34,0
Keski-Pohjanmaa	283	2,0	24,1
Kainuu	299	2,6	20,0
Etelä-Savo	413	2,0	19,7
Ahvenanmaa	72	1,4	18,1
Etelä-Pohjanmaa	546	1,6	13,6
Etelä-Karjala	255	1,3	5,7
Keski-Suomi	776	1,6	3,6
Pohjanmaa	397	1,2	1,2
Koko Suomi	19 584	–	45,5